

Happy 2023!

nieuwjaarsconcert

Otto Derolez, viool

Samuel Nemtanu, viool

Brussels Philharmonic

o.l.v. Jun Märkl

zaterdag 7 januari 2023

Schouwburg Leuven

Welkom

Het wordt een uitbundig en tintelend fris begin van het nieuwe jaar! Het traditionele nieuwjaarsconcert vol wervelende walsen en polka's wordt voor een keer niet overgoten met champagne - maar met water...

Brussels Philharmonic zet het nieuwe jaar in met de jubelende strijkers en trompetgeschal uit Händels *Water Music Suite*. Het werk was destijds bedoeld om de boottocht van koning George I op de Theems extra grandeur mee te geven.

Daarna volgt een reis op de kronkelende Moldau in het symfonisch gedicht *Vltava* van Smetana, en een vleugje magie met Paul Dukas' *L'apprenti sorcier*. Leopold Mozarts *Schlittenfahrt* voert dan weer doorheen een besneeuwd winterlandschap, inclusief bellen en het gekletter van zweepen op de achtergrond.

Een gezwinde overgang naar de luchtige polka's en meeslepende walsen van de broers Johann en Josef Strauss. *Frohes neues Jahr!*

Na het concert bent u vriendelijk uitgenodigd in de foyer
op een receptie voor alle aanwezigen

Programma

Alla Hornpipe (uit Water Music)

Georg Friedrich Händel

Moldau (uit Má Vlast)

Bedrich Smetana

Prince of Clouds

Anna Clyne

L'apprenti sorcier

Paul Dukas

Musikalische Schlittenfahrt

Leopold Mozart

An der schönen blauen Donau

Johann Strauss Jr.

Pizzicato Polka

Josef & Johann Strauss Jr.

Unter Donner und Blitz

Johann Strauss Jr.

Muziek voor de koning

Doorheen zijn carrière bleek Georg Friedrich Händel (1685-1759) een fijne neus te hebben voor het leggen van de juiste contacten. Zijn talent bracht hem als jongeman van zijn geboortestad Halle naar Hamburg, een welvarende en bloeiende stad, waar hij enkele succesvolle opera's creëerde. Aangespoord door prins Ferdinando de Medici reisde hij niet veel later naar Italië, de bakermat van de opera. Ook daar verkreeg hij al snel toegang tot de hogere kringen van de adel. Een belangrijke ontmoeting met prins Ernst August leidde hem naar Hannover. Daar werd hij als kapelmeester aangesteld en blies hij nieuw leven in het muzieklandschap, voor hij zich in 1717 definitief in Engeland vestigde.

Op 17 juli van dat jaar ging zijn *Water Music* in première tijdens een boottocht van koning George I van Groot-Brittannië op de Theems. Het gebeuren werd door het Britse dagblad *The Daily Courant* als volgt omschreven: "De koning en een aantal adellijke personen gingen om acht uur 's avonds aan boord bij het paleis van Whitehall voor een tocht stroomopwaarts naar Chelsea. Op een andere boot bevonden zich vijftig muzikanten. De hele rivier zou vol hebben gelegen met boten en bootjes van mensen die het concert wilden meemaken. Koning George I was zo ingenomen met het werk dat hij het tijdens de tocht naar Chelsea en op de weg terug naar Whitehall nog drie keer liet herhalen."

Een ode aan de Boheemse pracht

Niet de Theems, wel de Moldau speelt een hoofdrol in het symfonische gedicht *Vltava* van de Tsjechische componist Bedřich Smetana (1824-1884). In het werk verenigt hij zijn liefde voor zijn geboorteland met een nieuwe tendens in de romantische orkestmuziek: het beschrijven van een verhaal in muziek. Zo schetst elk deel uit de zesdelige cyclus *Má Vlast* (Mijn Vaderland) een aspect uit de natuur, folklore of geschiedenis van de Bohemen. De cyclus wordt nog zelden in zijn volledigheid uitgevoerd, maar het tweede deel *Vltava* weerklinkt regelmatig in de concertzaal.

Zelf omschreef Smetana de compositie als volgt: "Twee bronnen ontspringen in de schaduwen van een Boheems bos, één warm en onbeheerst, de andere koud en kalm. De Moldau gaat langs stroomversnellingen en een waterval, waarna hij eindelijk richting Praag stroomt, door het historische Vyšehrad. Daar verdwijnt hij uit het zicht."

Het hele tafereel laat zich perfect volgen in de muziek. Aan het begin beelden twee dwarsfluiten het ontspringen van de bronnen uit. Ze worden bijgetreden door steeds meer en lagere instrumenten, een teken dat de stroom breder en dieper wordt. Iets later luiden koperblazers het begin van de jacht bos in, en wat verderop weerklinkt dan weer een dans uit de boerenbruiloft. Na een plotse

stroomversnelling - het orkest klinkt luid en dissonant - keert het eerste thema in alle plechtigheid terug. Praag is in zicht.

Een vleugje magie

Ook Paul Dukas (1865-1935) componeerde met *L'apprenti sorcier: scherzo d'après une ballade de Goethe* een symfonisch gedicht. Het werk vertelt het verhaal van een eigenzinnige tovenaarsleerling. Zodra zijn oude leermeester de deur uit is, betovert de jongeling een bezem om hem te helpen bij het vullen van het bad met water uit de rivier. Maar zijn plan loopt al snel uit de hand: de bezem weet van geen ophouden en vult het hele huis met water. De leerling herinnert zich niet meer hoe hij de bezem kan stoppen, hakt hem dan maar doormidden, en verdubbelt zo het probleem. Net wanneer hij onder een vloedgolf dreigt te bezwijken, keert zijn leermeester huiswaarts en verbreekt de betovering.

Het talent van Dukas als orkestrator komt in *L'apprenti sorcier* helemaal tot uiting. Hij benut het rijke palet aan klankkleuren van het orkest om het karakter van elk personage vorm te geven. Het beginthema effent met zijn mysterieuze sfeer al meteen het pad voor de introductie van de ongehoorzame bezem – gespeeld door de fagot. Niet veel later volgt een ijle melodie in de hoge strijkers: de magie doet haar intrede. Walt Disney viel als een blok voor de filmische kwaliteiten van het werk en vereeuwigde het in 1940, zo'n vijftig jaar na zijn ontstaan, in de tekenfilm *Fantasia*.

Walsen en polka's

De Weense wals genoot niet altijd de populariteit die ze vandaag heeft, al zeker niet in de hogere kringen. Maar in een periode waarin de Weense wals als een "aansporing tot zondige passie" gezien werd, bracht Johann Strauss Sr. (1804-1849) het genre door een verfijnde orkestratie en kwalitatieve uitvoering in de bal- en concertzalen. Niet veel later ontpopte zijn zoon Strauss jr. zich tot de nieuwe walskoning: hij bracht de melodische en structurele mogelijkheden van het genre tot een hoogtepunt, en met zijn walsen, polka's en marsen veroverde hij Europa en de Verenigde Staten.

Ook zijn broer Josef Strauss kon er wat van, en samen organiseerden de broers in Wenen zogenaamde Monsterbals. Beide broers schreven ook de beroemde *Pizzicatopolka*. Zoals de naam doet vermoeden spelen de strijkers in dit werk uitsluitend 'pizzicato', dus zonder de snaren aan te strijken.

Heel wat luidruchtiger is de polka *Unter Donner und Blitz*, waarin een roffellende donder de muziek steeds weer verstoort. Strauss' meest uitgevoerde werk is ongetwijfeld *An der schönen blauen Donau*. Vreemd genoeg kende deze wals in Wenen zelf geen succes. Maar tijdens een concert voor de Wereldtentoonstelling in Parijs in 1889 werd het werk als toegift gespeeld én toegejuicht.

Toelichting door Aurélie Walschaert

Jun Märkl, dirigent

Jun Märkl is sinds 2021 aangesteld als muziekdirecteur van Malaysian Philharmonic Orchestra, sinds 2022 bij Taiwan National Symphony Orchestra en is vaste gast-dirigent van het Residentieorkest Den Haag en Oregon Symphony Orchestra. Daarnaast was hij eerder muziekdirecteur van Orchestre National de Lyon (2005-2011), MDR Sinfonieorchester Leipzig (2007-2012) en Orquesta Sinfónica de Euskadi (2014-2017).

Hij studeerde viool, piano en directie aan de Musikhochschule in Hannover, en vervolgens directie bij Sergiu Celibidache in München en Gustav Meier in Michigan. In 1986 won hij de directie-wedstrijd van de Deutsche Musikrat en een jaar later een studiebeurs van het Boston Symphony Orchestra om in Tanglewood te studeren bij Leonard Bernstein en Seiji Ozawa. In 2012 werd Märkl geëerd met een titel als Chevalier de l'Ordre des Arts et des Lettres van het Franse Ministerie van Cultuur.

Otto Derolez, viool

Otto Derolez is sinds 1999 concertmeester van Brussels Philharmonic. Hij wordt gerekend tot de meest vooraanstaande violisten van België. Derolez stond als solist op internationaal gerenommeerde podia zoals Concertgebouw Amsterdam, Symphony Hall Birmingham en Tokyo Opera City Concert Hall. Sinds 2012 is Derolez Faculty Professor bij YOA Orchestra of the Americas, waarmee hij over heel de wereld jongeren uit meer dan 25 landen coacht.

Otto Derolez studeerde aan de Koninklijke Conservatoria van Gent en Brussel, bij professoren als Rudolf Werthen, Kati Sebestyen en Philippe Hirschhorn, en vervolmaakte zich bij Meester André Gertler. Onder diens hoede behaalde hij het Diploma aan de Internationale Musikakademie für Solisten (IMAS) te Wolfenbüttel.

Samuel Nemtanu, viool

Samuel Nemtanu is aanvoerder van de tweede vioolsectie van Brussels Philharmonic. Daarnaast is hij vast lid van Les Dissonances. Geleid door zijn nieuwsgierigheid ontwikkelde hij een grote veelzijdigheid als musicus, variërend van het klassieke repertoire tot hedendaagse en elektronische muziek. Daarnaast is hij kamermusicus en is medeoprichter van het in Brussel gevestigde CAROUSEL Chamber Music Ensemble. Tenslotte is hij coach viool bij Youth Orchestra Flanders. Nemtanu stond op internationale podia zoals de Philharmonie de Paris, L'Auditorium du Louvre, Salle Philharmonique de Liège, Studio 4 in Flagey en het Concertgebouw Brugge. Hij werkt regelmatig samen en deelt het podium met musici als Annelien Van Wauwe, Wies De Boevé en Charlotte Wajnberg.

Brussels Philharmonic

"De wereld heeft symfonische muziek nodig. En symfonische muziek heeft de wereld nodig."

Dat is de overtuiging van Brussels Philharmonic. Als symfonisch orkest, opgericht in 1935 onder de vleugels van de Belgische openbare omroep, zit het in ons DNA om de symfonische wereld maximaal te ontsluiten. Door te vernieuwen met respect voor het waardevol verleden houden we symfonische muziek van gisteren, vandaag én morgen relevant en inspirerend - voor onszelf en de hele samenleving. Dat doen we vanuit de historische Studio 4 van Flagey in Brussel, samen met muziekdirecteur Kazushi Ono: hij deelt onze open en avontuurlijke geest en het rotsvaste geloof in de noodzakelijke kruisbestuiving tussen kunst, het leven en de maatschappij.

Met een werking die stevig verankerd is in thuisstad Brussel focust Brussels Philharmonic resoluut op 4 werkerreinen, die allemaal inzetten op het verbinden van mensen rondom symfonische muziek:

> **Brussels Philharmonic Bucket List:** onze eigenzinnige selectie uit het groot symfonisch repertoire, met werken die je volgens ons minstens één keer in je leven live in de concertzaal gehoord moet hebben.

> **Brussels Philharmonic Atelier:** terug naar de oorsprong van symfonische muziek, de kunst van het musiceren in kleinere formatie. We vertragen en werken in de diepte, met extra aandacht voor het delicate detail.

> **Brussels Philharmonic Lab:** een plek waar muziek van vandaag de hoofdrol krijgt, onderzocht en getest wordt, of blootgesteld aan andere kunsten of uitvoeringsvormen. Een radicale keuze voor experiment en toekomst met gastdirigent Ilan Volkov.

> **Brussels Philharmonic film & festival:** als voormalig omroeporkest zit de liefde voor filmmuziek diep in ons. Daarnaast delen we onze goesting, kennis en expertise graag met partners en festivals.

Onder, rondom en doorheen de vele concertproducties loopt als rode draad EXPLORE: een veelheid aan uiteenlopende verbindende initiatieven die uitnodigen om te ontdekken, te verdiepen, te verwonderen, te delen, te connecteren. Via onder meer ontmoetingen, podcasts, kamermuziek, wandelingen, educatieve fiches en workshops, nabesprekingen, toelidingen op maat, digitale initiatieven en zoveel meer komt Brussels Philharmonic naar jou. Dankzij de jeugdorkestenwerking krijgen jonge musici bovendien de kans om zelf aan de slag te gaan: van amateurniveau bij BOENK! Brussels Young Philharmonic (BOENK!) tot pre-professioneel bij Youth Orchestra Flanders.

De visie van muziekdirecteur Kazushi Ono, een ervaren dirigent wiens uitstraling continenten, culturen en genres overstijgt, heeft vele raakvlakken met die van het orkest: de authenticiteit waarmee het grote repertoire levend gehouden wordt, de permanente zoektocht naar innovatie en evolutie, het engagement om muziek van vandaag en morgen een centrale plek te geven, de passie om de liefde voor symfonische muziek breed en genereus te delen.

De internationale uitstraling toont zich in de opgebouwde reputatie voor het opnemen van soundtracks (waaronder de Oscar-winnende muziek voor 'The Artist'), de vele succesvolle opnames voor labels waaronder Deutsche Grammophon, en de ambitieuze projecten op gerenommeerde podia wereldwijd (Carnegie Hall New York, Philharmonie de Paris, Musikverein Wien, Grosses Festspielhaus Salzburg, Cadogan Hall London).

Brussels Philharmonic is een instelling van de Vlaamse Gemeenschap.

Laat-romantische muziek uit Vlaanderen

zondag 22 januari, 11 uur, Wagehuys Leuven

Het **RYELANDT PIANO TRIO** focust zich op vergeten muziek van bij ons, die onterecht tussen de plooiën van de geschiedenis gevallen is. Zowel de Antwerpse componist **Joseph Callaerts** als **Joseph Ryelandt** uit Brugge waren in hun eigen tijd internationaal befaamd. Muziek die zindert van energie, gebracht met een ongeziene passie. Voor ons dé ontdekking van het jaar!

Beethoven pianoconcerto nr. 1

zondag 29 januari, 15 uur,
Concertzaal Lemmens

JAN CAEYERS & LE CONCERT OLYMPIQUE

Het concert krijgt als titel '**Jonge componisten**'. Na het kamermuziekwerk *Fast zu ernst* van Kit Armstrong volgen immers de twee orkestwerken waarmee Beethoven op 2 april 1800 zijn debuut in Wenen maakte: het *Eerste pianoconcerto* en de *Eerste symfonie*. Deze Amerikaanse pianist geldt als een van de belangrijkste jonge solisten van het ogenblik. Een unieke kans om hem in Leuven aan het werk te horen.

La Vérité sur l'Amour

Emma Posman, sopraan & Florestan Bataillie, piano
zondag 12 februari, 11 uur, Wagehuys Leuven

Met een expressief programma veroveren sopraan **EMMA POSMAN** en pianist **FLORESTAN BATAILLIE** het publiek. Ze selecteerden de mooiste pareltjes uit de Frans- en Engelstalige liedkunst en opera's.

Een concert barstensvol emoties waarbij Emma en Florestan voor eens en voor altijd onderzoeken hoe dat nu precies zit met die liefde en waarvan je nadien ongetwijfeld zult zeggen: *Je veux vivre!*

